

Tukuma Mākslas muzejā atklās gleznotāja Jāņa Liepiņa 130 gadu jubilejas izstādi

2024. gada 30. novembrī 12.00 Tukuma Mākslas muzejā (Harmonijas ielā 7, Tukumā) atklās gleznu izstādi “Jānim Liepiņam 130”. Mākslinieks Jānis Liepiņš bija pirmais, kurš latviešu glezniecībā pievērsās zvejnieku ikdienas tēlojumam. Pārstāv klasisko modernismu, gleznojis figurālajā, portreta, klusās dabas un ainavas žanrā. Izstādē skatāmi mākslinieka agrīnā radošās darbības perioda darbi no Latvijas Nacionālā mākslas muzeja un gleznas no Tukuma muzeja krājuma, tostarp glezna “Klusā daba”, ko savulaik muzeja atklāšanā 1936. gada janvārī dāvinājis Latvijas Kultūras fonds.

“Jānis Liepiņš, draugu un kolēģu lokā saukts par Džoni, ir mākslinieks, kuru laikabiedri atceras kā izcilu personību – cilvēcisku, fenomenālu taisnīguma principa iemiesotāju, ļoti godīgu arī savā glezniecībā. Viņš ir viens no retajiem, kas nav pielāgojies dažādo varu prasībām vai centies izdabāt plašākas publikas gaumei, bet vienmēr neatlaidīgi turpinājis iet pats savu ceļu. Demokrātiski sižeti, kas visbiežāk ataino zvejnieku un zemnieku ikdienu, tirgus un kroga skatus, un tonāli bagāts, ekspresīvs gleznojums – tāda ir Jāņa Liepiņa mākslinieka vizītkarte, kas nodrošinājusi viņam stabilu vietu Latvijas 20. gadsimta 20.–30. gadu glezniecības kopainā,” tā Jāņa Liepiņa personības būtību dzīvē un mākslā raksturojusi gleznotāja un mākslas zinātniece Sigita Daugule, kura ir autore grāmatai par mākslinieku.

Gleznotājs un mākslas pedagogs Jānis Liepiņš (1894–1964) vispārējo izglītību ieguva Rīgas pilsētas elementārskolā, pirmās prasmes gleznošanā apguva Jūlija Madernieka mākslas studijā (1909–1911), tad mācības turpināja Kazaņas mākslas skolā (1911–1913) un Mihaila Bernšteina mākslas studijā Petrogradā (1913–1917). Rīgā Jānis Liepiņš atgriezās 1918. gadā un pirmo reizi piedalījās izstādē. Viņš strādāja par dekoratora palīgu Latvijas Nacionālajā teātrī un Latvijas Nacionālajā operā (1920–1922). Aktīvi darbojies arodbiedrībās, zīmējis revolucionārus plakātus. Rīgas mākslinieku grupas dalībnieks (1921–1940).

Mākslas iespaidus guvis ceļojumos Vācijā un Francijā (1927). Draudzējies ar gleznotāju Albertu Filku (1891–1938), ar kuru kopā trīsdesmitajos gados uzbūvēja nelielu burulauvu un apbraukāja jūrmalas zvejniekciemus. Vasaras bieži pavadījis Kaugurciemā, skicējot un gleznojot kopā ar Niklāvu Strunki (1894–1966) un Eduardu Kalniņu (1904–1988). Ciešāka draudzība izveidojās ar Aleksandru Čaku (1901–1950). Dzejnieks viņam veltījis poēmu “Spēlē spēlmani” (1944), kas tiek uzskatīta par himnu cilvēkam radītājam un mākslas skaistumam.

Savas darbības sākumposmā mākslinieks bija aizrāvis ar modernajiem virzieniem – ekspresionismu, konstruktīvismu, kubismu, vēlāk viņa daiļrade kļuva reālistiskāka un plastiskāka. Piedalījies latviešu mākslas izstādēs (1927–1939) Stokholmā, Oslo, Maskavā, Ļeņingradā, Briselē, Helsinkos, Tallinā, Tērbatā, Varšavā, Krakovā, Vīnē, Prāgā, Budapeštā, Kauņā, Kopenhāgenā, Parīzē un Londonā. Mākslinieks saņēmis arī Latvijas Kultūras fonda prēmijas (1931, 1934).

Jānis Liepiņš Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas (LPSR) Valsts mākslas akadēmijā vadījis 2. figurālo meistardarbnīcu (1940–1941), iecelts par Stājglezniecības darbnīcas vadītāju (1944), ievēlēts par profesoru (1947), bet atbrīvots no darba (1950). Uzņemts LPSR Mākslinieku savienībā (1945). Piešķirts LPSR Nopelniem bagātais mākslas darbinieka (1945) un LPSR Tautas mākslinieka goda nosaukums (1964). Jānis Liepiņš vienmēr bijis uzticīgs savam glezniecības stilam, bieži ignorējot ideoloģiskās prasības. Viņam tika liegts izstādīties, tomēr viņa darbi ir gan muzeju krājumos, gan privātkolekcijās.

Izstāde atvērta no 2024. gada 30. novembra līdz 2025. gada 23. februārim. 30. novembrī izstādes atklāšanas pasākumā ar vijoles spēli uzstāsies Ojārs Vītoliņš, akcentējot Jāņa Liepiņa gleznās sastopamo vijolnieka tēlu, kā arī draudzību ar dzejnieku Aleksandru Čaku, ieeja pasākumā bezmaksas.

Izstādes kuratore – Tukuma Mākslas muzeja vadītāja Ieva Jaunupe.

Tukuma Mākslas muzejs

Harmonijas iela 7, Tukums

Ieva Jaunupe, vadītāja

T: +371 25494677

E: makslasmuzejs@tukumamuzejs.lv

<https://www.tukumamuzejs.lv/lv/makslas-muzejs>

<https://www.facebook.com/TukumaMakslasmuzejs>

Tukuma Mākslas muzeja darba laiks

No otrdienas līdz piektdienai: 11.00–17.00

Sestdienās, svētdienās: 11.00–16.00

Pirmdienās: slēgts

Ieejas maksa muzejā

Skolēniem un studentiem: bezmaksas

Pensionāriem, invalīdiem: 1.00 EUR (Tukuma novada personām ar invaliditāti - bezmaksas)

Pieaugušajiem: 1.50 EUR

Informāciju apkopoja:

Tukuma muzeja

Komunikācijas nodaļa

Tālr.: (+371) 20247001

E-pasts: pr@tukumamuzejs.lv

Sekoiet mums. www.tukumamuzejs.lv. Twitter: [Tukumamuzejs](#). **Facebook:** [Tukuma muzejs](#), [Tukuma Mākslas muzejs](#), [Durbes pils](#), [Mākslas galerija „Durvis”](#), [Tukuma Pils tornis](#), [Tukuma Audēju darbnīca](#), [Pastariņa muzejs](#), [Džūkstes Pasaku muzejs](#).